Pod vlajícími prapory

Napsal Detlev Liliencron.

Polnice, bubny, výskot a křik. Strojní puška — do toho rachotí — řekl bys, že skřípající kotva jest spouštěna s lodní paluby. Rrrrrr — rrrrrt — V pozadí zní marseillaisa z tisíce nástrojů a tisíce hlasů, tak, jak ji zpívají Francouzové: Allonons, enfants de la patrie — e! — — "i" zní ječivě hodně protáhle.

A již tu byli. Zachovali jsme vzornou kázeň ve střelbě. Ani rána nepadla dříve. Rychlopalba. Rachot. Boj o zeď. Jsou v zahradě! "Hoši, pevně držet zbraň!" A již jsem chtěl seskočit, když v tom spatřím turkosy. Černé obličeje odrážejí se od bílého mramoru schodiště v matném osvětlení hvězd. Krátké, křivé nože, jatagany, blýskají kolem mne; skřípají zuby jako šelmy. Afrika proti Německu. A vše víří v kruhu, v němž rozzuření lidé, listí, kamení, země, vše je zmotáno v hrozné směsici. Hned jsem osamocen, hned pomáhám svým lidem, hned zase oni mne vyprošťují.

V zámečku již hrozí. A zatím, co po lidech šlapeme, co oni po nás šlapají, co rdousíme a jsme rdoušeni, vzpomenu si náhle na hraběnku. Jak jsem se dostal dolů do sklepa, je mi dodnes záhadou.

Hraběnka leží ve nadlobách na kožešinách, vedle ní leží křičící kojenec; její muž, ta živoucí baba, modlí se v koutě na kolenou. Do smrti nezapomenu na smrtelnou úzkost v jeho tváři. V tom vnikají sem turkosové, krví potřísněni, špinaví, beze smyslů, zvířata. Již se jeden naklání nad lůžkem s krátkou, plamennou šavlí v ruce — ale těžký bronzový svícen zasáhne ho s finkotem do čela; zapotácí se nazad. Mrštila jej stará dáma a, jako Judith na Holoferna, šlápla na tu obludu. Tak, staroušku, to bylo dobře!

Hoši mé čety mě obklopují; vymlátíme ty černé opět ven. Však tu také již hoří, hoří! "Ku předu, paní a dítě odnést!" A jako dvě cukrové panenky, tak jemně a opatrně odnášejí je roztrhané, pomačkané, na cáry rozbité uniformy. Ven, ven! Je to jako průvod s milovanými, smrtelně zraněným králem až ke stodole, zatím, co trámy praskají a řítí se šetrně — s největší obezřelostí, zvolna s tlukoucím srdce. "Meier, Jahn, Bergmann, Schoenborn zůstanou zde a budou hlídat paní a dítě!" křičel jsem trhaně mumlavým hlasem. A zpět do víru. Opět ozve se povel pěchoty: "Ku předu!"

Podruhé byl odražen šílený útok nepřátel. Opírám se, k smrti unaven, jako nesúčastněný divák, o mladou hrušeň; milým, roztomilým listím prosvitá žluté ovoce. Sklání se to stromek ke mně? Ševelí mi v sluch, obepíná mě jeho koruna? Halí mě jako závoj? A zvolna klesám k zemi. Nebe a země mi splynuly.

ZAHRADA SMRTI.

Spal jsem? Ne, doopravdy, spal jsem? Ležím na zemi natažen, jak jsem dlouhý. Ještě jsem neotevřel očí. Vše je tak tiché kolem mne. Nyní otvírám oči a dívám se opět do listové střechy své hruštičky. Můj pohled přechází, aniž otáčím hlavu, přes větve na oblohu. Nespočetné červené mračky prohánějí se na východě. Je to poslední cudná minuta před východem slunce. Svět ještě mlčí.

Opíraje se o ruce posadím se a rozhlédnu se zvolna na pravo a na levo. Nejsem vůbec poraněn. Vidím jen směsici nejpestřejších barev na zeleném trávníku. V tom úplně procitnu; neboť těsně vedle mne koulí na mne oči černá hlava s hluboko rozťatou lebkou a široce zející ranou. Tělo Turkosovo opírá se o koleno a ruce. Je mrtev. V této posici zůstal ležet. Vyskočím na nohy a jsem opět úplně při smyslech. A kráčím zvolna zahradou smrti . . . Zde chytá se voják za srdce, tam jiný vypíná ruce před sebe; jiný má prsty zkřivené, zde opět leží jiný natažen na břiše. Obličeje jejich jsou zkřivené, jen zřídka se zdá, jakoby bezbolestně spali. Rány, způsobené granátovými střepy, jsou nejhroznější; nohy a ruce jsou často od těla odtrženy, prsa a vnitřnosti zejí ven . . . Malí, bílí motýlkové, jací ve stech se prohánějí od božího rána za krásných dnů, poletují nad padlými. Někdy usedají na červenou krev: ale nejsou to růže, a proto odlétají, odrážejíce se od červených ran, zelených větví, modré oblohy — samých přírodních barev. Na záhonu posázeném královskými lilietmi nalézám svého přítele, setníka druhé setniny. Při pádu rozmáčkl několik těchto pyšných květin, některé se nad ním sklání jako baldachýn nad kolébkou, jiné vytrhl, když klesl, levici ze země i s kořínky. A setník i lilie vadnou, neboť smrt je povadlá, a vše, co jest jen život, život, stojí-li to a na zemi. Jeho popelavý obličej — odštěpek granátu roztrhl mu prsa — klidně, abych tak řekl, vyzněl. Necítil bolesti. Žij blaze, věrný druhu!

O několik kroků dále zastihla smrt statečného polního kněze; kule projela mu srdcem. Chtěl poskytnouti útěchu umírajícímu. Padl křížem přes toho, který zatím dokonal. Ještě svírá boží ten muž křečovitě v ruce malý krucifix ze slonové kosti.

Snad ani ne pět kroků od něho klečí lékař našeho praporu. Ale není zastřelen; únavou přemožen upadl v těžké mdloby. V rukou drží ještě plátěné obvazy. Hlava klesla mu na prsa toho, jenž již nepotřebuje obvazů.

Avšak život se probouzí: vidím na smrt znavené mušketýry spící při zdi; spí skrčeni nebo nataženi jako mrtví. Hlídky přecházejí opět sem a tam po prknech. Přistoupím k nim. Šeptem se jich vyptávám, šeptem odpovídají . . . Koho nechceme rušiti? Mrtvé? Spící?

* * *

Jsem u stodoly. Uvnitř, v ní leží zranění. Podplukovník jest těžce zraněn do břicha. Usmívá se na mne hrdinsky, ač zkouší strašlivé bolesti. Hraběnka jest též zde. Novorozeně má v pusičce cundlík s cukrem. Kterýsi mušketýr vykonal tento zázrak. Stará teta, které šedivé vlasy padají na ramena, je činna na všech stranách. Hned u své švakrové, hned u kojence, jindy opět u raněných a umírajících, jež napájí a těší. Je neunavná . . .

Moje setnina stojí opět kolem mne. Jsem již úplně při vědomí. "Nastupovat. Oddělte je, šikovateli." Vše se děje jako na kasárenském dvoře. Také druhé setniny se pořádají. Zaujmeme opět stará místa u zdi. Můžeme očekávati třetí útok. Ovšem: ještě jeden poslední výpad proti nám, a z našeho hloučku nezůstane ani muž na živu.

A vskutku, již táhnou na nás nové nepřátelské lonoy. Tentokrát však nás neopustí naši druhové. V oslňující záři sluneční sestupují s návrší, pluk vedle pluku. Všechny hudby hrají pochody. Propukáváme v pronikavé, jásavé hurrá. Postupují stále blíže a blíže, nepřítel i přítel. Naši již obklopují dvorec. Přidáme se k nim. Spolu s nimi postupujeme v před a zatlačíme Francouze zpět do bran.

Později pak pomohl nám věrný spojenec, kterého obklíčené pevnosti nerady vídávají, starý dareba — hlad.

ŠAŠEK.

Obléhali jsme velkou pevnost.

Dostal jsem rozkaz zapáliti o půlnoci s třemi poddůstojníky a třiceti muži dvorec La Grenouille, ležící před linií našich hlídek. Brzy byl v nepřítelově moci, brzy opět v naší. Byla to věčná tahanice o něj. Nyní měl být tomu učiněn konec.

O desáti hodinách dal jsem rozkaz k nástupu, a po hodině, když jsem zpravil nejbližší stráže o uloženém mi úkolu, byl jsem již před zdvojenými hlídkami.

Ano, jak bych to řekl: Tak cosi, jako bych teď byl mimo svět, ve vzduchu, stranou naší planety ve vesmíru. Byli jsme úplně osamoceni; nebylo již styku s našimi voji. Požádal jsem velitele polních hlídek, aby nevysílal hlídek na výzvědy do krajiny před námi, abychom se vyhnuli možným záměnám; ticho vládlo vůkol.

Měsíc přibývalo. Stateček byl tak laskav, že se schoval opět za mraky. Poslal jsem za jeho způsobnost hubičku: byla tma, ale přece ne taková, aby nebylo lze ničeho rozeznati.

V před . . . šst . . . kočky na loupežné výpravě . . . Ani nejmenší šramot . . . Opatrně, opatrně se plížíme, nejdříve dlouho příkopem, potom podél zahradního plotu, muž za mužem, někdy "po čtyřech," jindy bleskurychle přes silnici, pst, opět skrčeni jako lékárník v slatině, stát . . . ku předu! Co to bylo? Dlouhá zastávka. Nic to nebylo . . . opět dál . . . "Potichu dál dozadu říci: "Meier ať tak nefuní!" . . . Dál . . . pst . . . "Stát" . . . a — — dlouhá zastávka . . . Docela potichu: "Seržant Barral!" "Zde, pane poručíku!" "Nekřičte tak . . . Ať sem jde Hausen!" Přispěchá ke mně . . . "Ku předu!" Jsem stále v předu. Revolver nabitý v ruce. Šavli nevzal jsem s sebou, protože byvla zbytečná. Těsně za mnou seržant Barral a svobodník Hausen.

Dál . . . bez hlesu . . . kočky na loupežné výpravě . . . bez nejmenšího šramotu . . . "Stát" (dávám potichu rozkaz do zadu: jeden narazí na druhého). "Tiše, hoši . . ."

Před námi, těsně před námi se vynořil zámeček La Grenouille a dvě vedlejší budovy, vše ve velké zahradě . . .

Je obsazen? . . . Stát . . . Hluboké ticho: Byl bys mohl až sem slyšet, kdyby čínský císař a jeho vznešená matka, císařovna, byli v Pekingu týchli.

Lezu sám napřed . . . Co je to? Barikáda. Proklatě. Zpátky. Šeptem: "Ku předu." Opět u barikády. Vylézám na ni. Tiše, tiše . . . Každý okamžik může mi sedět nepřátelská kulka emzi žebry; možná, že to nepřítel zpozoroval a čeká, až všichni vlezeme do pasti. Něco zapraskalo: zůstal jsem viset za botu mezi paprsky kola. Podaří se mi vyprostiti se . . . Moji hoši škrábou se za mnou . . . Už jsme všichni za barikádou; stojíme ve dvoře. Nepřítel tu není . . . Teď se však musí všechno díti bleskurychle. S Barralem a deseti muži postavím se pro jistotu před budovy, aby rozkaz k zažehnutí nebyl snad nepřítelem zmařen . . .

Pod vlajícími prapory 24—K

Bez dechu naslouchám v temnotu. Na levo ode mne stojí Barral, na pravo Hausen. Na okamžik vyjde měsíc. Pohlédnu na Barrala, pak na Hausena: jejich obličeje jsou bledě žlutavé, v horečném napětí. Hausen šeptá: "Pane poručíku, pane poručíku!" Co je? "Spahiové (alžírští jezdci francouzské armády) jsou před námi." Nesmysl, Hausene . . .

Ještě stále žádná záře od požáru . . . V tom zableskne se v pevnůstkách před námi a, jako na dané znamení, přelétnou vysoko nad našimi hlavami obrovské granáty do táboru, ležícího daleko za námi, a zanechávají za sebou dlouhý ohnivý pruh. Brzy tu, brzy tam objeví se modré světélko ve skulinách kasemat . . .

Tady stoupá k nebi jediná travnatě zelená raketa; tam, na vzdálenost půl míle, rudě červená . . . A vše je přece tak tiché, tak tiché . . .

Za námi vyšlehl plamen . . . Potlačené výkřiky . . . Vepř žalostivě chrochtá. "Hausene, jděte hned zpátky: vepř musí být bez hlesu odpraven." K rozkazu, pane poručíku.

Praskot, praskot . . .

Můj úkol byl vyplněn. Hlásil jsem se. "Víte už, že Helmsdorff byl dnes v noci těžce zraněn odštěpkem granátu?" pravil mi plukovník. "Ne, pane plukovníku, nic jsem neslyšel. Je rána smrtelná?" "To jsme se nedozvěděli. Dal jsem ho dopravit mimo dostřel granátů do Grand Doubs. "S Helmsdorffem mě víže úzké přátelství. Dovolíte mi, pane plukovníku, abych k němu na několik hodin zajel?" — "Prosím vás o to. Po návratu mi pak laskavě podejte zprávu, jak se mu vede." "Dle rozkazu, pane plukovníku."

* * *

Kolem krbu domu v Grand Doubs sedí stará babička, která má knír pod nosem a mumlá modlitby, dvě děti a muž temně před sebe upřeně zírající. Všichni pohlížejí do plamenů. Jsou to obyvatelé domu. Otec mlčky ukáže palcem pravé ruky na dvéře za sebou. — Vstoupím. Na širokém francouzském lůžku leží Helmsdorff. Spí. Jeho obličej je žlutošedý. Nehýbe sebou. Tři lékaři a dvě jeptišky z Německa stojí kol jeho lůžka. Nemocniční pomocník, nesoucí v rukách velikou mísu až ke kraji krví naplněnou, právě odchází. Přes rameno má přehozeny purpurové zbarvené ručníky. Červená hmota rosolovatí a stále se ztemňuje až do nejhlubšího tmavomodra.

Lékaři odcházejí k poslední poradě. Jeden z nich, který měl dosud vyhrnuté rukávy kabátu a košile, spouští si je a zapíná knoflíky. Prosím sestry — Německo, zlibej okraj jejich rouch! jsou ve válce tvými anděly — aby si chvíli odpočaly, budu bdíti za ně.

Odštěpek granátu odtrhl mladému důstojníku všechno maso s horní části pravého stehna.

Osaměl jsem s ním.

Poklekám u jeho lůžka, chápu se ruky spícího, kladu čelo na ni. Moje myšlénky jsou modlitbou: Bože, neber ho ještě k sobě! Vždyť je mým nejlepším přítelem!

Povstanu, ale nespouštím jeho ruky. Nad jeho obličejem přeletuje často něco jakoby matné bludičky. Cosi nad ním proskakuje. Jako stín poletujícího ptáka. Spí klidně; oddechuje pravidelně.

Na nočním stolku u hlavy lůžka hoří lampa. Je pokryta stínítkem. Na něm, na straně ke mně obrácené, tančí šašek v čepici s rolničkami; tluče pleskačkou do malého bubínku. Má protivný obličej.

I přeně, upřeně zírám na lampu, ani sebou nepohnu, abych raněného sebe menším pohybem nevzbudil. Jeho ruka leží stále ještě v mé. Přichází na mě únava, kterou nemohu přemoci: četné hlídky, noční velení, hrozné námahy, mnoho dní trvající ležení v mokrých příkopech stále k obraně připraven, dojmy na mladé srdce . . . z bitev . . . Nemohu . . . svoji . . . hlavu . . . již . . . Klesá . . .

* * *

A přede mnou tančí a skáče šašek, ho a heidy. Jak je ten hlupák rozpustilý! Jak se šklebí a zkřivuje svou širokou hubu! A tančím podle něho, musím dělati všechny pohyby s ním.

Ale nechci a přece musím — —

Ohyzda se zastaví, stojí tiše. — Jsem též jako přičarován. Šašek sklání hlavu. Co chce? Pozorovat krtka, jak vyhazuje zem? Vidět květinu růsti? Pozorovat brouka, jak utíká? Kývá na mě, abych šel k němu. Poslechnu: dívám se s ním do hlubokého, velkého hrobu. A tisíce nahých modrošedých paží s křečovitě sevřenými prsty vztahují se ke mně. Takové paže vídal jsem často na bojištích.

A šašek se směje, směje a metá kozelce jako clown, a opět se směje a ukazuje dolů.

Chci ho uhodit . . . Ne . . . mohu s . . . míst . . . a . . . Prokletý pse . . . přikryj, přikryj . . .

* * *

Náhle procitnu; nemohl jsem spát ani pět minut. Prudce vzpřímím hlavu. Kamarádova ruka spočívá ještě v mé. Pro Boha, co je to? Je vlhká, slizká, ani studená, ani teplá . . . ještě trochu poslední teploty, jako chladnoucí kamna . . . Jeho obličej se na levé straně poněkud zkřivil . . . Oči . . . S výkřikem "Helmsdorffe!" vrhl jsem se na něho . . . . .

Dvéře se otvírají. Vstupují milosrdné sestry, něžně, láskyplně . . . Jedna z nich, ta starší, sklání se nade mnou . . . Ležím jako syn v matčiných rukou. Těší mě tak dobrotivými, uklidňujícími slovy; mluví stále v stejném spádu. A jako desítiletý hoch vzlykám na jejích prsou.

KONEC.

Severovy Prášky proti bolestem hlavy a neuralgii

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia) přinášejí rychlou úlevu. Cena 25 centů za krabici o 12 prášcích.

Domácí liniment.

Každá domácnost by měla míti po ruce láhev dobrého linimentu, aby se jej mohlo upotřebiti při náhlém úrazu, popálení, odřenině neb vymknutině. K tomu neznáme lepšího nad

SEVERŮV

Gothardský olej

(Severa's Gothard Oil). Mírní bolesti, utišuje křeče a jest velmi vhodně připraven k léčení chorob, jako jsou: revmatism, neuralgie, vymknutiny, odřeniny, otoky, naběhlé žíly, ztuhlé údy a klouby. Ceny: 25 a 50 centů — všude v lékárnách.

Dobrý na vymknutiny. Pan Frant. Veverka, z Bloomfield, Mont., nám napsal dne 16. února 1917: "Měl jsem vymknutou nohu v kolenu a po použití Severova Gothardského oleje všechna bolest přestala a cítím se dobře jako dříve."

Žádejte Severovy léky v lékárnách. Trvejte na tom, aby vám byly dány léky Severovy. Nemůžete-li je u vás obdržeti, objednejte si je přímo od nás.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

BLISS and SON

Založen roku 1894

JOB BLISS, zakladatel — FRANK E. BLISS, ředitel

komisionáři živým dobytkem

SOUTH OMAHA.

Dobře se vám vyplatí, budete-li obchodovati s naší firmou.

Naším Čechem, Henry Doležalem, jenž s Frank E. Blissem prodává hovězí dobytek a Bill McAdamsem za pomoci Wm. Royce, již prodávají prasata, bude váš dobytek prodán dobře a opatřen dobře, když jej pošlete na: BLISS & SON.

Zlatá žíla — **Píštěl - Zaplaťte až se vyléčíte**

Mírný ušetřovací způsob, který vyléčí zlatou žílu, píštěl a jiné zvláštní neduhy v krátkém čase a bez ochromení radujících orgánů. Žádný chloroform, nebo jiný nebezpečný prostředek se nepoužívá. Vyléčení zaručeno v každém případě, který je přijat pro ošetřování a žádné peníze se neplatí, dokud nemocný není vyléčen. Píšte si pro knihu o Rectalních nemocech se jmény a dosvědčením více než 1,000 vyléčených lidí, kteří byli trvale vyléčeni.

Dr. E. R. TARRY, 240 Bee Bldg., OMAHA, NEB.

Rolnická státní vzájemná pojišťující společnost

Jedna z nejspolehlivějších ve státě.

Založena v roce 1895.

Pojištění v platnosti $35,000,000,00. Vyplacené ztráty od založení společnosti $353,075,00. — 10,500 členů. — 4,300 českých členů. Pojištění běře se jenom na farmy ve státu Nebraska za cenu úhrady výloh. Dejte se pojistiti ve společnosti, která zaměstnává české zástupce.

State Farmers' Mutual Insurance Co.

230 Bee Bldg. — J. F. McARDLE, tajemník. — Omaha, Neb.

ŘÍDITELÉ:

J. M. Gates, Ft. Crook — J. P. Mullen, Emmett — J. D. Haik, Able
A. E. Agee, Waterloo — W. H. Davidson, Springfield — Ant. Dušátko, Clarkson
H. Harstick, West Point — S. Jacobsen, Lynch — Geo. Gross, Ansley

F. DVOŘÁK, prodavač vepřů — Tel.: So. 3780. — JOE FLOOD, prodavač dobytka. — Tel.: So. 1072.

AL. POWELL, prodavač ovcí.

Dvořák Commission Co.

Telefonujte neb pište nám a obdržíte bezodkladnou odpověď.

Telefon: So. 607 — Room 217 Exchange Bldg. — So. Omaha.

Tímto oznamuji všem četným starým i novým příznivcům, že vlastním

HOTEL "PRAHA"

který jest úplně znovu vypraven vším vnitřním zařízením, vkusně dekorován a kde krajané, zavítavší do Omahy, naleznou nyní řádnou obsluhu a pohodlí to nejlepší. Chutná jídla z pravé české kuchyně vždy vás uspokojí. O přízeň místních i venkovních krajanů uctivě žádá

JOSEF PIVONKA

Roh 13. a William ul. — OMAHA, NEBRASKA

t-28-4

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest

Česká dřevařská ohrada,

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 49tf

Čeští prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

Nejmodernější Masný na jižní straně města **Řeznický a Uzenářský závod** vlastní v č. 1401 jižní 16. ul. CYRILL HROMEK

Výborné uzenářské zboží atd.

Tel. Douglas 1316

Nejstarší český lékař v Omaze

DR. E. HOLOVTCHINER

má svoji ordinaci v čís. 309 Ramge Block, 15 a Harney naproti Orpheum divadla

Telefon v ordinaci: Doug. 1438
Telefon v obydlí: Doug. 3058

Pacienty přijímá v ordinaci od 10 do 12 a Castellar ul., po 6. hodině večerní.

X Ray zařízení.

Čeští pacienti lékařské pomoci, jsou vítáni vždy.

Bliss & Wellman

kommissionáři dobytkem

Exchange Building, Stock Yards Station, SOUTH SIDE OMAHA, NEBRASKA.

Jsme již v tomto obchodu 20 roků. Naše vlastní zkušenost a znalost ve spojení se silami, které pro nás pracují, — mají též dlouholetou zkušenost. A proto můžete s důvěrou se na nás spoleháti, nám věřiti. Učinili jsme 6 millionů dollarů obratu obchodního v této době, což dosvědčuje, že zasílatelé mají v nás důvěru a že jsme jim získali ty nejvyšší ceny za jakost dobytka, jaké trh poskytoval.

Předplaťte svým přátelům "Pokrok"